

Lieta C-105/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2021. gada 22. februāris

Iesniedzējtiesa:

Spetsializiran nakazatelen sad [Specializētā krimināltiesā]
(Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 22. februāris

Kriminālprocess pret:

IR

Pamatlietas priekšmets

Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšana attiecībā uz apsūdzēto IR.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemts, pamatojoties uz LESD 267. panta pirmās daļas b) punktu.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai tas būtu atbilstīgi Hartas 6. pantam, skatot to kopsakarā ar ECPAK 5. panta 4. un 2. punktu, kā arī ar 1. punkta c) apakšpunktu, Hartas 47. pantam, tiesībām uz brīvu pārvietošanos, vienlīdzības principam, kā arī savstarpējas uzticēšanās principam, ja Pamatlēmuma 2002/584 6. panta 1. punktā noteiktā izsniegšanas tiesu iestāde neieguldītu nekādas pūles, lai pieprasīto personu informētu par faktisko un tiesisko pamatu tās aizturēšanai un tiesībām pārsūdzēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, kamēr šī persona atrodas dalībvalsts teritorijā?

- 2) Ja atbilde ir apstiprinoša: vai Savienības tiesību pārākuma pār valsts tiesībām princips nosaka, ka izsniegšanas tiesu iestādei šī informēšana nav jāveic, un vai tas turklāt paredz, ka gadījumā, ja pieprasītā persona, neņemot vērā šīs informēšanas neesamību, lūdz atcelt valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, izsniegšanas tiesu iestādei šis lūgums ir jāizskata pēc būtības tikai pēc pieprasītās personas nodošanas?
- 3) Kādi Savienības tiesībās paredzēti juridiska rakstura pasākumi ir piemēroti šādas informēšanas veikšanai?

Atbilstošās Savienības tiesību normas un judikatūra

Padomes Pamatlēmums 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/13/ES (2012. gada 22. maijs) par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā (OV 2012, L 142, 1. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/41/ES (2014. gada 3. aprīlis) par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās (OV 2014, L 130, 1. lpp.).

Eiropas Savienības Pamattiesību harta (OV 2016, C 202, 389. lpp.)

Tiesas spriedums, 2021. gada 28. janvāris, IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75

Atbilstošās valsts tiesību normas

Nakazatelno protsesualen kodeks (Kriminālprocesa kodekss, Bulgārija, turpmāk tekstā – “NPK”)

Nakazatelen kodeks (Kriminālkodekss, Bulgārija, turpmāk tekstā – “NK”)

Zakon za ekstraditsiata i evropeyiskata zapoved za arest (Likums par izdošanu un Eiropas apcietināšanas orderi, Bulgārija, turpmāk tekstā – “ZEEZA”)

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Pret IR tika izvirzīta apsūdzība par dalību noziedzīgā grupā, kas ir tikusi organizēta, lai piesavināšanās nolūkā pāri valsts robežai lielā apmērā pārvestu akcīzes preces bez akcīzes markām (cigaretes), par ko ir paredzēta kriminālatbildība saskaņā ar NK 321. pantu ar “brīvības atņemšanas sodu” līdz 10 gadiem, un par līdzdalību 373 490 cigarešu paciņu bez akcīzes markām ar vērtību 2 801 175 levas (1 413 218 EUR) glabāšanā, par ko ir paredzēta

- kriminālatbildība saskaņā ar NK 234. pantu ar “brīvības atņemšanas sodu” līdz 8 gadiem.
- 2 Pirmstiesas izmeklēšanas laikā IR tika informēts par viņa kā aizdomās turētā kriminālprocesā vispārīgajām tiesībām.
 - 3 Uzsākot tiesas procesu 2017. gada 24. februārī, IR bija atstājis savu dzīvesvietas adresi. Tiesas mēģinājumi noteikt viņa atrašanās vietu bija neveiksmīgi. Abi advokāti, kurus viņš bija izvēlējis, paziņoja, ka viņu vairs nepārstāv. Šajā nolūkā viņa aizstāvības nodrošināšanai *ex officio* tika iecelts jauns advokāts (advokāta aizstāvība prombūtnē esošam aizdomās turētajam kriminālprocesā ir obligāta saskaņā ar valsts tiesību aktiem).
 - 4 Ar 2017. gada 10. aprīļa lēmumu, kas tika apstiprināts otrajā instancē 2017. gada 19. aprīlī, iesniedzējtiesa IR noteica piemērot [drošības] līdzekli “apcietinājums” (šis akts ir valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu). IR tiesvedībā nepiedalījās, un viņu aizstāvēja *ex officio* ieceltais advokāts.
 - 5 2017. gada 25. maijā tika izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis (turpmāk tekstā – “EAO”). Tajā bija norādīts, ka valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu ir pieņemts IR prombūtnē un ka valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu IR tikšot izsniegts personīgi viņa nodošanas laikā pēc Eiropas apcietināšanas ordera izpildes, ka viņš tiekot informēts par savām tiesībām un varēšot apstrīdēt lēmumu, turklāt viņš tikšot informēts par šajā sakarā pieejamajām iespējām. Papildu paskaidrojumos tika norādīts, ka tikai pēc viņa nodošanas Bulgārijas iestādēm viņš varēs pārsūdzēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu. Par Eiropas apcietināšanas orderi ir izdots brīdinājums Šengenas informācijas sistēmā; IR joprojām nav atrasts un aizturēts.
 - 6 2019. gada 20. augustā iesniedzējtiesa atcēla Eiropas apcietināšanas orderi un iesniedza lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-649/19. Tiesas spriedums tika pieņemts 2021. gada 28. janvārī (C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75).

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību

- 7 Šie jautājumi tiek uzdoti saistībā ar Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanu attiecībā uz IR. Atkarībā no atbildēm, kas tiks sniegtas uz uzdotajiem jautājumiem, iesniedzējtiesa zinās, kā to aizpildīt, piemēram, vai tai Eiropas apcietināšanas orderī ir jāiekļauj informācija apsūdzētajam par tiesībām, kas viņam ir attiecībā uz valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, vai arī tai, izmantojot Eiropas apcietināšanas orderi, ir jālūdz izpildes iestādei paziņot par IR atrašanās un/vai aizturēšanas brīdi un informēšana ir jāveic pēc tam, kā arī to, vai iesniedzējtiesai ir jānosūta pieprasītajai personai valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, ar kuru šāda informēšana tiktu veikta, ja tā par IR atrašanu (vai viņš ir vai nav aizturēts) uzzina, piemēram, sazinoties ar izpildes iestādi saskaņā ar

Pamatlēmuma 2002/584 15. panta 2. punktu. Turklāt iesniedzējtiesai ir arī jāzina, kā tai būtu jārikojas tāda lūguma atcelt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu gadījumā, kas var tikt iesniegts arī neinformēšanas gadījumā.

- 8 Abi pēdējie minētie pieņēmumi ir reālas iespējas, kas parasti var īstenoties pēc Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas un pirms personas nodošanas. Ja iesniedzējtiesa ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanu nogaidītu, līdz tās patiešām īstenojas, konkrēti, IR tiktu atrasts vai arī viņš lūgtu atcelt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, tā nevarētu saņemt lietderīgu atbildi, jo Tiesas nolēmums, pat paātrinātā tiesvedībā, aizņemtu vairāk laika nekā Eiropas apcietināšanas ordera izpilde.

Prejudiciālo jautājumu pamatojums

– Vispārīgi

- 9 Prejudiciālie jautājumi ir uzdoti saistībā ar pieprasītās personas iespējamiem tiesību aizsardzības līdzekļiem pret lēmumu par apcietinājumu (spriedums, 2021. gada 28. janvāris, IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75, 69. punkts), konkrēti, laikposmā pēc pieprasītās personas aizturēšanas izpildes valstī un pirms tās nodošanas izsniegšanas valstij.
- 10 No Tiesas sprieduma lietā C-649/19 izriet, ka Direktīvas 2012/13 4., 6. un 7. panta tiesību normas neattiecas uz pieprasītās personas informēšanu pirms tās nodošanas. Tādēļ izsniegšanas tiesu iestādei no šīs direktīvas neizriet pienākums informēt pieprasīto personu pirms tās nodošanas. Tomēr ir jājautā, vai principi, uz kuriem balstās Savienības tiesības, nepieļauj šādu secinājumu.
- 11 Turklāt no minētā sprieduma 79. un 80. punkta izriet, ka tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ir ievērotas, ja pieprasītā persona var apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu pēc tās nodošanas, tādējādi *a contrario* efektīvai tiesību aizsardzībai šāds tiesību aizsardzības līdzeklis pirms nodošanas nav nepieciešams. No iepriekš minētā rodas jautājums, vai, piemērojot valsts tiesisko regulējumu, kurā ir prasīta šāda informēšana un tiesības uz pārsūdzību, pat ja pieprasītā persona neatrodas valsts teritorijā, tiktu pārkāptas Savienības tiesības.
- Par LES 6. panta, skatot to kopsakarā ar Hartas 6. pantu, skatot to kopsakarā ar ECPAK 5. panta 4. un 2. punktu, kā arī 1. punkta c) apakšpunktu, piemērošanu
- 12 Saskaņā ar LES 6. pantu Savienība atzīst Hartā nostiprinātās tiesības. Hartas 6. pantā ir noteiktas tiesības uz personas brīvību un drošību. Saskaņā ar Paskaidrojumiem attiecībā uz Hartu tiesības, kas piešķirtas ar Hartas 6. pantu, atbilst ECPAK 5. pantā paredzētajām tiesībām. Saskaņā ar ECPAK 5. panta 2. un 4. punktu jebkurai personai, kas ir aizturēta, pamatojoties uz ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ir tiesības uzzināt faktiskos un tiesiskos iemeslus, kas pamato tās aizturēšanu, un tiesā apstrīdēt brīvības atņemšanas tiesiskumu. Tādēļ ir nepieciešams ECT redzējums.

- 13 Nav šaubu, ka uz personu, kas ir aizturēta, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi, attiecas ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunkts. Ja izpildes valsts ir rūpīgi izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunktu, taču šīs aizturēšanas pamatā ir pieprasījuma iesniedzējas valsts kļūdainais valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, ECT ir skaidri nospriedusi, ka 5. panta pārkāpums ir tieši pieprasījuma iesniedzējas valsts atbildība, turklāt tās atbildība tiek noteikta saskaņā ar ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu.
- 14 Attiecībā uz eksteritorialitāti ECT ir nospriedusi, ka, lai gan ikviens valsts savu tiesu varu principā īsteno savā teritorijā, tomēr noteiktos apstākļos ir iespējams, ka tā savas pilnvaras īsteno citas valsts teritorijā. Šajā ziņā tā ir atbildīga par savām darbībām (ECT spriedumi, *Stephens* pret Maltu, Nr. 11956/07, 49. punkts; *Vasiliciuc* pret Moldovas Republiku, Nr. 15944/11, 25. punkts, un *Belozorov* pret Krieviju un Ukrainu, Nr. 43611/02, 84.–87. punkts).
- 15 Kā ir norādījusi ECT, valsts savas pilnvaras, tostarp pilnvaras krimināltiesību jomā, tajā skaitā arī tās, kas saistītas ar apsūdzētā aizturēšanu, var īstenot citas valsts teritorijā ar pēdējās minētās piekrišanu.
- 16 ECT dažās lietās ir izskatījusi jautājumu par to, kura valsts ir atbildīga par aizturēšanu saistībā ar izdošanu, ja pieprasījuma saņēmēja valsts ir rīkojusies rūpīgi saskaņā ar valsts tiesībām un starptautiskajām tiesībām, taču šī apcietinājuma piemērošana ir bijusi nepamatota, jo kļūdainais ir bijis pieprasījuma iesniedzējā valstī pieņemtais valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, uz kura pamata ir izdots izdošanas lūgums. Šādos gadījumos ECT ir uzsvērusi, ka saskaņā ar ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunktu aizturēšanas pamatā ir šis pieprasījuma iesniedzējas valsts kļūdainais valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu. ECT ir arī uzsvērusi, ka pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij ir jānodrošina sava valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu spēkā esamība. Šī iemesla dēļ ECT ir nospriedusi, ka, ja valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, uz kura pamata ir izdots izdošanas lūgums, ir kļūdainais, pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts uzņemas atbildību par apcietinājuma piemērošanu izpildes valstī. Aizturēšana pieprasījuma saņēmējā valstī ir aizturēšana saskaņā ar ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu.
- 17 ECT nav noliegusi personas, kas ir aizturēta izdošanas procedūras ietvaros atbilstoši ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunktam, "aizturētas aizdomās turētās personas" statusu saskaņā ar ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Gluži pretēji, tā ir uzskatījusi, ka uz aizturēto personu attiecas garantijas, kas saistītas ar tās kā "aizdomās turētās" statusu pamattiesvedībā, it īpaši nevainīguma prezumpcija un tiesības pārsūdzēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu. Ir skaidri jānorāda, ka ECT šīs tiesības uzskata par tiesībām pret izsniegšanas valsti, kurā notiek pamattiesvedība. Tā tās neaplūko kā tiesības pret izpildes valsti, kura veic izdošanas procedūru, jo šī valsts nevar novērtēt apcietinājuma piemērošanas pamatotību pamattiesvedībā.

- 18 Tādēļ uz pieprasītās personas aizturēšanu attiecas duāls regulējums, jo pamattiesvedībā aizdomās turētais paliek aizdomās turētais, pat ja tas ir ticis aizturēts citā valstī. Izsniegšanas tiesu iestādei ir jānodrošina ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētās garantijas (un, ja brīvības atņemšana ilgst ilgāk par noteiktu laiku, papildus garantijas atbilstoši ECPAK 5. panta 3. un 4. punktam), savukārt izpildes tiesu iestādei ir jānodrošina ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunktā paredzētās garantijas.
- 19 ECT neuzskata, ka ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētā prasība nav attiecināma uz laikposmu, kurā valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu ir Eiropas apcietināšanas ordera pamats, un kļūst piemērojama tikai pēc pieprasītās personas nodošanas. Šāda izpratne ir pārstāvēta arī Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā. Tiesa nekad nav apgalvojusi, ka, pamatojoties uz spēkā neesošu valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, varētu tikt izsniegts spēkā esošs Eiropas apcietināšanas orderis. Gluži pretēji, Tiesa ir konstatējusi, ka Eiropas apcietināšanas orderi var izdot, tikai pamatojoties uz spēkā esošu valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu (spriedumi lietās, C-241/15, *Bob-Dogi*, ECLI:EU:C:2016:385, un C-414/20, ECLI:EU:C:2021:4).
- 20 Hartas 6. pantam ir tāda pati piemērojamība kā ECPAK 5. pantam, kādēļ no ECT secinājumiem minētajās lietās Savienības tiesību līmenī izriet, ka valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, uz kura pamata tiek izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, tiek izpildīts ar pieprasītās personas aizturēšanu izpildes valsts teritorijā.
- 21 Konkrēti, aizturēšana, pamatojoties uz tās divējādo raksturu, izpildes valstī vienmēr ietilpst divās tiesību kategorijās, turklāt pieprasītā persona ir aizsargāta divos līmeņos. Pirmā kategorija ir tā, kas paredzēta ECPAK 5. panta 1. punkta f) apakšpunktā, – vai aizturēšana, kas ir reglamentēta Pamatlēmumā 2002/584, ar visām tajā paredzētajām garantijām. Otrā kategorija ir aizturēšana saskaņā ar ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu, – vai aizturēšana izpildes valstī, ar kuru tiek izpildīts valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu.
- 22 Šajā gadījumā pieprasītajai personai no izsniegšanas valsts ir jāsaņem ECPAK 5. panta 2. un 4. punktā paredzētās garantijas, kas ir saistītas ar tās kā aizdomās turētās personas statusu. Tā ir garantija, ka valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu ir tiesisks. Šī garantija var tikt nodrošināta tikai tad, ja tiek sniegta vajadzīgā informācija par faktiskajiem un tiesiskajiem aizturēšanas iemesliem un iespējām tos apstrīdēt.
- 23 Tiesa ir nospriedusi, ka personai, attiecībā uz kuru ir ticis pieņemts valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, ir visas garantijas saistībā ar šāda veida lēmumu pieņemšanu, tostarp garantijas, kas izriet no pamattiesībām (Tiesas spriedums, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457, 48. punkts). Formulējums “visas garantijas saistībā ar šāda veida lēmumu pieņemšanu” būtu jāsaprot tādējādi, ka šīs garantijas ir piemērojamas aizturēšanas brīdī saskaņā ar ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu, kas saskaņā ar iepriekš minētajiem ECT spriedumiem

notiek ar aizturēšanu izpildes valstī. Šim izteicienam būtu jāaptver arī informēšana par lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, ja tas ir pieņemts personas prombūtnē, jo šādā veidā, piemērojot ECPAK 5. panta 2. un 4. punktu, tiktu sniegta informācija par aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un iespējām apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu.

- 24 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa uzdod iepriekš minēto jautājumu, proti, vai – ja tā, izsniedzot Eiropas apcietināšanas orderi, neieguldītu pūles, lai informētu pieprasīto personu par aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un iespējām apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, kamēr šī persona atrodas izpildes valsts teritorijā, – šī atturēšanās būtu atbilstīga Hartas 6. pantam, saprotot šo tiesību normu tā, kā ECT saprot ECPAK 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu?
- Par Hartas 47. panta pirmās daļas piemērošanu
- 25 Rodas jautājums, vai Hartas 47. pantā paredzētā prasība par “efektīvu tiesību aizsardzību” ir izpildīta, ja izsniegšanas tiesu iestāde neieguldītu nekādas pūles, lai informētu pieprasīto personu par tās kā personas, uz kuru attiecas lēmums par apcietinājuma piemērošanu, tiesībām (t.i., lai to informētu par tās aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un par iespējām tos apstrīdēt), kamēr šī persona atrodas citas valsts teritorijā, un uz to attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, [kā arī,] iespējams, tur tiek aizturēta.
- 26 Nav šaubu, ka atbilde uz šo jautājumu ir atkarīga no tā, vai apsūdzētajam saskaņā ar Hartas 47. panta pirmo daļu ir juridiska interese tikt informētam un varēt apstrīdēt valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, kamēr viņš atrodas citas valsts teritorijā, it īpaši, ja viņš tajā, iespējams, tika aizturēts, [un] konkrēti, vai šī apstrīdēšana viņam var būt izdevīga, it īpaši uzsāktās Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procedūras kontekstā.
- 27 No iepriekš minētajiem ECT spriedumiem ir jāsecina, ka pieprasītajai personai ir jābūt visām tiesībām, kādas tai būtu, ja tā būtu tikusi aizturēta valsts teritorijā. It īpaši tai jābūt ECPAK 5. panta 2. punktā paredzētajām tiesībām uzzināt faktiskos un tiesiskos apstākļus, kas pamato tās aizturēšanu, kā arī ECPAK 5. panta 4. punktā paredzētajām tiesībām apstrīdēt aizturēšanas tiesiskumu. Līdz ar to pieprasītā persona varētu apstrīdēt aizturēšanu izsniegšanas iestādē un tādējādi aizsargāt savas intereses attiecībā pret izpildes iestādi, kas to faktiski ir aizturējusi.
- 28 Rodas jautājums, vai Savienības tiesību piemērošanas jomā pastāv efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis, proti, tiesību aizsardzības līdzeklis, kas ir paredzēts aizsardzībai pret Eiropas apcietināšanas ordera izpildi izpildes valstī, tostarp arī pret aizturēšanu izpildes valstī. Tuvāk aplūkojot, šis tiesību aizsardzības līdzeklis būtu iespēja apstrīdēt valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, uz kura pamata ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, kurš savukārt būtu pamats iespējamai aizturēšanai izpildes valstī. Nedrīkst aizmirst, ka tieši šis valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu ir pamats abiem turpmākajiem posmiem.

- 29 Jautājums par efektīvu tiesību aizsardzību saskaņā ar Hartas 47. panta pirmo daļu rodas it īpaši uzsāktas Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procedūras kontekstā. Šādā gadījumā valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu tiesiskuma apstrīdēšana, ja pieprasītā persona vēl joprojām atrodas izpildes valsts teritorijā, ir aizsardzības veids pret Eiropas apcietināšanas orderi, kas ir izdots, pamatojoties uz valsts lēmumu. Šī apstrīdēšana ir arī aizsardzības veids pret pieprasītās personas aizturēšanu, izpildes valstī veicot Eiropas apcietināšanas ordera izpildi. Konkrēti, pieprasītā persona var aizsargāties ne tikai, apstrīdot aizturēšanu saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 12. pantu, bet arī apstrīdot valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, kas ir visas Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procedūras pamatā.
- 30 Tiesa savā spriedumā lietā C-649/19 ir konstatējusi, ka Hartas 47. pantā noteiktās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā neprasa, lai pieprasītā persona pirms savas nodošanas varētu izsniegšanas iestādē apstrīdēt savu apcietināšanu (79. punkts); tādēļ pirms tās nodošanas tā nav attiecīgi jāinformē, lai sniegtu iespēju veikt šādu apstrīdēšanu (80. punkts). Līdz ar to efektīva ir tikai tā tiesību aizsardzība tiesā, kas notiek pēc personas nodošanas.
- 31 Rodas jautājums par efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem, pastāvot pārrobežu elementam, proti, kad tiesu iestāde pieņem valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu un pēc tam uz tā pamata izsniedz Eiropas apcietināšanas orderi, un pēc tam cita valsts tiesu iestāde aiztur pieprasīto personu Eiropas apcietināšanas ordera izpildei. Šādā gadījumā valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu (kas ir visas procedūras pamats) apstrīdēšana veido tiesību aizsardzības līdzekli aizsardzībai pret Eiropas apcietināšanas ordera izpildi.
- 32 Ja pieprasītajai personai tāds tiesību aizsardzības līdzeklis kā apstrīdēšana būtu pieejams tikai pēc nodošanas, tātad, pēc Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procedūras beigām, ar šo tiesību aizsardzības līdzekli varētu vienīgi konstatēt valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu prettiesiskumu un tādējādi Eiropas apcietināšanas ordera prettiesiskumu, kā arī attiecīgi aizturēšanas izpildes dalībvalstī prettiesiskumu, taču ar to tos nevarētu novērst. Runa būtu par retrospektīvu konstatējumu, jo sekas, kas radījušas kaitējumu, jau būtu iestājušās. Ar šo tiesību aizsardzības līdzekli tās nevarētu laikus konstatēt, lai tās ierobežotu līdz iespējamam minimumam. Faktiski šāds tiesību aizsardzības līdzeklis nav efektīvs.
- 33 Efektīva tiesību aizsardzība ir tāda, ko piemēro savlaicīgi – tad, kad attiecīgajai personai tā ir nepieciešama. Pieprasītajai personai tiesību aizsardzības līdzekļi ir nepieciešami jau tad, kad attiecībā uz to ir pieņemts valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu pamattiesvedībā, un vēl jo vairāk tad, kad, veicot aizturēšanu, tas izpildes valstī ir izpildīts.
- 34 Nevar uzskatīt, ka ar Pamatlēmumu 2002/584 tiek izslēgta iespēja informēt pieprasīto personu par valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu. Veicot grozījumus šajā pamatlēmumā ar Pamatlēmumu 2009/299 ir nodrošināta šī tiesību

aizsardzība attiecībā uz informēšanu, kas ir piemērojama arī tad, ja pieprasītā persona nav aizturēta. Tomēr šī tiesību aizsardzība attiecas tikai uz informēšanu par lēmumu pēc būtības, izsniedzot Eiropas apcietināšanas orderi soda izpildei pēc aizmuguriskas notiesāšanas – Pamatlēmuma 2009/299 4.a panta 2. punkts; šādā gadījumā pieprasītā persona vienmēr ir jāinformē par to notiesājošo spriedumu. Kopīgais abiem Eiropas apcietināšanas ordera [izsniegšanas] gadījumiem – kriminālvajāšanai un soda izpildei, ir pieprasītās personas aizturēšana, lai izpildītu valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, kas notiek uzreiz pēc nodošanas. Šī iemesla dēļ garantijām par efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas ir pieejami pirms šīs nodošanas, vajadzētu būt līdzīgām. Turklāt tieši Eiropas apcietināšanas ordera kriminālvajāšanai gadījumā informēšana pirms nodošanas ir vēl vairāk nepieciešama.

- 35 Līdzīgu virzienu norāda Direktīvas 2013/48 46. apsvēruma un 10. panta 4.–6. punkts, kā arī Direktīvas 2016/1919 21. apsvēruma un 5. panta 2. punkts. Šīs tiesību normas attiecas uz palīdzības sniegšanu pieprasītajai personai, nodrošinot advokātu izsniegšanas dalībvalstī, kas palīdz advokātam izpildes dalībvalstī, sniedzot viņam informāciju un padomu, lai pieprasītā persona varētu efektīvi īstenot savas tiesības attiecībā pret izpildes iestādi. Attiecīgi pieprasītajai personai, kamēr tā vēl atrodas izpildes valstī, ir atzītas tiesības ar sava advokāta starpniecību saņemt informāciju par pamattiesvedības, uz kuras pamata ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, elementiem. Neapšaubāmi, ka svarīgākais [no šiem elementiem] ir valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu (t.i., faktiskie un tiesiskie aizturēšanas iemesli).
- 36 Tālāk ir nepieciešams veikt salīdzinājumu ar tiesisko regulējumu par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu saskaņā ar Direktīvu 2014/41 (OV 2014, L 130, 1. lpp.). It īpaši saskaņā ar šīs direktīvas 14. pantu attiecīgajai personai ir atzītas tiesības apstrīdēt izmeklēšanas rīkojumu izsniegšanas iestādē, un turklāt jau pirms tā izpildes.
- 37 Eiropas apcietināšanas orderim un Eiropas izmeklēšanas rīkojumam kopīgs ir tas, ka ar tiem konkrētas personas, kas atrodas kādas valsts teritorijā, tiesiskajā stāvoklī iejaucas šīs valsts iestādes, bet pēc citas valsts iestāžu lūguma. Nav šaubu, ka atšķirība ir tajā, ka Eiropas apcietināšanas ordera gadījumā iejaukšanās ir daudz nozīmīgāka nekā iejaukšanās, piemērojot Eiropas izmeklēšanas rīkojumu. Pastāv arī vēl viena atšķirība – Direktīva 2014/41 tika pieņemta 12 gadus pēc Pamatlēmuma 2002/584, tādējādi tajā viennozīmīgi ir noteikti jaunākie un augstākie standarti pamattiesību aizsardzībai.
- 38 Tādēļ ne no vienas Savienības tiesību normas, kas tieši vai netieši attiecas uz tādas personas statusu, kas ar Eiropas apcietināšanas orderi ir pieprasīta vai uz tā pamata aizturēta, neizriet, ka pieprasītajai personai, it īpaši tad, ja tā tiek aizturēta izpildes valstī, nav juridiskas intereses, lai izsniegšanas iestāde to informētu par aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un par iespējam apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu.

– Par trešo aizsardzības līmeni

- 39 Tiesa ir nospriedusi, ka, izdodot Eiropas apcietināšanas orderi, pastāv divu līmeņu tiesību aizsardzība tiesā (Tiesas spriedums, C-508/18 un C-82/19, ECLI:EU:C:2019:456, 67. un 68. punkts). Pirmais līmenis ir valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu pieņemšana, bet otrais līmenis – Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšana. Abiem aizsardzības līmeņiem kopīga ir apsūdzētā nepiedalīšanās. Viņš nekādi nevar paust savu viedokli.
- 40 Lai sasniegtu patiešām efektīvu aizsardzību, ir jāatzīst nepieciešamība pēc trešā aizsardzības līmeņa, kas pastāv pēc pirmajiem diviem līmeņiem, proti, aizsardzība attiecībā pret izsniegšanas iestādi Eiropas apcietināšanas ordera izpildes laikā, kamēr pieprasītā persona atrodas izpildes valstī (šajā ziņā skat. spriedumu lietā C-452/16, *Poltorak*, ECLI:EU:C:2016:858, 39. un 44. punkts).
- 41 Saskaņā ar Paskaidrojumiem attiecībā uz Hartu tās 47. panta pirmā daļa atbilst ECPAK 13. pantam, un ar to tiek nodrošināta pat plašāka aizsardzība. Tiek uzsvērts, ka “[...] Savienības tiesību aktos [...] [ir] garantē[ta] tiesības uz efektīvu lietas izskatīšanu tiesā”. Patiesībā ne pirmais, ne otrais aizsardzības līmenis nenodrošina “efektīvu lietas izskatīšanu tiesā”. Līdz ar to šie līmeņi paši par sevi nesasniedz Hartas 47. panta pirmajā daļā paredzēto līmeni. Pati pārbaudes tiesā būtība prasa tiesības tikt uzklautam, nevis lēmumu, pamatojoties tikai uz pieprasījumu, kas pamatots ar apsūdzību. Vēlreiz ir jāatgādina, ka šie argumenti attiecas uz tiesvedību izsniegšanas tiesu iestādē, kurai ir jānodrošina efektīva tiesību aizsardzība līdz personas nodošanai.

– Par samērīgumu

- 42 Tiesa ir uzsvērusi samērīguma nozīmi, izsniedzot Eiropas apcietināšanas orderi (spriedums lietā *Kovalkovas*, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:8611, 47. punkts). Nav iespējams adekvāti lemt par šo samērīgumu, ja netiek ņemta vērā apsūdzētā viedoklis, tostarp informācija, kas ļauj noteikt, vai pastāv mēģinājums izvairīties no tiesas.
- 43 Ja pieprasītajai personai būtu pieejams efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis, lai apstrīdētu valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, kamēr tā atrodas izpildes valstī, tad samazinātos nesamērīgu Eiropas apcietināšanas orderu skaits vai pieaugtu šādu nesamērīgu Eiropas apcietināšanas orderu atcelšanas gadījumu pirms personas nodošanas skaits.
- 44 Tā kā pašas tiesas tiek uzskatītas par pieprasīto personu pamattiesību sargātājām, ir jāsecina, ka pieprasītajai personai ir jānodrošina efektīvs līdzeklis šo tiesību aizsardzībai tiesā, un turklāt pirms tās nodošanas. Tas nozīmē tās pienācīgu informēšanu par valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu saturu un par juridiskajām iespējām to apstrīdēt.
- 45 Tādēļ šajā lūgumā tiek uzdots jautājums, vai Hartas 47. pantam ir iedarbība arī Eiropas apcietināšanas ordera izpildes laikposmā pirms pieprasītās personas

nodošanas, tādējādi, ka tas liegtu izsniegšanas tiesu iestādei pilnībā atturēties no pieprasītās personas informēšanas par tās aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un par iespējām tos apstrīdēt.

– Par tiesībām uz brīvu pārvietošanos saskaņā ar LES 3. panta 2. punktu un LESD 20. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 21. panta 1. punktu

- 46 Saskaņā ar šīm tiesībām ikvienam Savienības pilsonim – un tāds ir IR, kuram ir Bulgārijas pilsonība – neapšaubāmi ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā. Saskaņā ar Tiesas judikatūru šīs tiesības tiktu ierobežotas, ja persona atrastos nelabvēlīgākā situācijā tikai tāpēc, ka tā ir izmantojusi savu pārvietošanās brīvību. Šis princips ir jāpiemēro pat krimināltiesību normām (spriedums lietā C-454/19, ECLI:EU:C:2020:947, 27. un 30. punkts) un attiecīgi ir piemērojams arī tādām kriminālprocesa tiesību normām kā pamattiesvedībā, kas attiecas uz tiesībām tikt informētam.
- 47 Šajā gadījumā IR, ja viņš nebūtu izmantojis šīs tiesības un būtu aizturēts valsts teritorijā, būtu pieejams viss tiesību klāsts, proti, viņš būtu saņēmis lēmuma par apcietinājuma piemērošanu kopiju un tādējādi piekļuvi faktiskajiem un tiesiskajiem šīs aizturēšanas iemesliem, un viņš tiktu informēts par tiesībām apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu; ja viņš šīs tiesības izmantotu, tiesa lemtu par šo apstrīdēšanu īsā termiņā.
- 48 Tomēr tikai tāpēc vien, ka viņš ir izmantojis savas brīvas pārvietošanās un/vai uzturēšanās tiesības, viņš nevarot šīs tiesības īstenot, lai gan saskaņā ar valsts tiesībām formāli viņam tādas esot. Iemesls tam ir tas, ka nepastāv procedūra attiecībā uz pienācīgu informēšanu par valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu saturu izpildes dalībvalstī, un no tā izrietošā iesniedzējtiesas atturēšanās šo informēšanu veikt.
- 49 Nevajadzētu uzskatīt, ka apsūdzētā, kurš atrodas valsts teritorijā, situācija būtiski atšķiras no tāda apsūdzētā situācijas, kas uzturas citas dalībvalsts teritorijā, lai būtu attaisnojama atšķirīga attieksme.
- 50 Patiesībā izpildes tiesu iestāde rīkojas pēc izsniegšanas tiesu iestādes lūguma, lai apsūdzēto aizturētu un nodotu. Ja izsniegšanas tiesu iestāde var uzdot izpildes tiesu iestādei pret apsūdzēto veikt noteiktas darbības, kuras ierobežo viņa tiesības, proti, viņa aizturēšanu un nodošanu, tad tai ir arī iespēja tai uzticēt viņam nodot attiecīgo informāciju, kas ir tieši saistīta ar aizturēšanu un nodošanu.
- 51 Saskaņā ar Tiesas judikatūru personu brīvas pārvietošanās ierobežojums var tikt attaisnots, ja tas ir pamatots ar objektīviem vispārējo interešu apsvērumiem un ir samērīgs ar leģitīmu mērķi. Šajā gadījumā vienīgais šīs atšķirīgās attieksmes attaisnojums ir apstākļi, ka Savienības tiesībās, konkrēti, Direktīvā 2012/13, nav paredzēta iespēja tiesai, kas pieņem lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, savlaicīgi informēt apsūdzēto par šo lēmumu, tostarp par iespēju to apstrīdēt, ja aizturēšana tiek veikta citas dalībvalsts teritorijā, pamatojoties uz Eiropas

apcietināšanas orderi. Saskaņā ar spriedumu lietā C-649/19 šī informēšana ir obligāta tikai pēc personas nodošanas.

- 52 Rodas jautājums, vai tas, ka Pamatlēmumā 2002/584 nav skaidras norādes par šādu informēšanu, vai arī grūtības, kuras praksē ir saistītas ar šo informēšanu, ir pietiekams attaisnojums atšķirīgajai attieksmei, kas radusies tāpēc, ka ir tikušas izmantotas tiesības uz brīvu pārvietošanos.
- 53 Iespējams, varētu izmantot “informācijas pārsūtīšanu” (Pamatlēmuma 2002/584 15. panta 3. punkts un 5. apsvēruma trešais teikums). Šajā ziņā nedz izsniegšanas iestādes veiktas tādas konkrētas informācijas pārsūtīšana izpildes iestādei (valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu kopija, kas vienlaikus sniedz informāciju par aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un par iespējam apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu), ko izpildes iestāde izsniedz pieprasītajai personai, kad pēdējā ir aizturēta, nedz – gadījumā, ja pieprasītā persona pēc šīs informācijas saņemšanas ir pārsūdzējusi lēmumu par apcietinājuma piemērošanu un tas ir atcelts – izsniegšanas iestādes paziņojuma pārsūtīšana izpildes iestādei, ka Eiropas apcietināšanas orderis ir atcelts, nevarētu tikt vērtēta kā tāda, kas ir pretrunā ar pamatlēmumu izveidotajai sistēmai.
- Par vienlīdzīgas attieksmes principu
- 54 Rodas jautājums, vai vienlīdzīgas attieksmes princips nepieļauj izsniegšanas iestādes lēmumu atturēties no jebkādas pieprasītās personas informēšanas par aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un iespēju lūgt atcelt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu, kamēr šī persona atrodas citā dalībvalstī.
- 55 Ir jājautā, vai ir pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips, ja apsūdzētajam Savienības tiesību piemērošanas jomā nav tādas pašas aizsardzības kā tā, kuru viņš saņemtu valsts situācijā, un, konkrēti, vai izsniegšanas tiesu iestādei ir jānodrošina tāds aizsardzības līmenis, kāds būtu apsūdzētajam, ja viņš atrastos valsts teritorijā, vai arī tai vismaz ir jāiegulda zināmas pūles, lai to nodrošinātu.
- Par savstarpējas uzticēšanās principu
- 56 Tiesa jau ir norādījusi, ka savstarpējas atzīšanas princips, kura izpausme ir Eiropas apcietināšanas orderis, ir balstīts uz savstarpējas uzticēšanās principu, it īpaši uz uzticēšanos, ka pieprasītajai personai izsniegšanas valstī ir tiesības uz piemērotiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.
- 57 Šajā gadījumā šī uzticēšanās varētu tikt apdraudēta tieši tiesvedības individuālajā attīstībā. Tātad, ja pieprasītā persona izpildes tiesu iestādei izvirza iebildumus par tāda valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu tiesiskumu, uz kura pamata ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, izpildes tiesu iestāde par tiem nevar lemt. Par tiem var lemt tikai izsniegšanas tiesu iestāde, un turklāt saprātīgā termiņā, lai lēmumam netiktu atņemta tā jēga.

- 58 Nepastāvot adekvātai iespējai pieprasītajai personai iesniegt savus iebildumus izsniegšanas iestādei, izpildes iestāde būtu dilemmas priekšā, vai tā izpilda Eiropas apcietināšanas orderi, par kuru, pat ja pagātnē ir pastāvējuši iemesli tā izsniegšanai, tā droši nezina, vai tie joprojām pastāv, ņemot vērā pieprasītās personas izvirzītos iebildumus, uz kuriem izsniegšanas tiesu iestāde nav atbildējusi un līdz personas nodošanai arī neatbild.
- 59 Tam var būt tikai negatīva ietekme uz Pamatlēmuma 2002/584 mehānismu, jo izpildes iestādei būtu jāizpilda Eiropas apcietināšanas orderis, par kuru tā droši nezina, vai pieprasītās personas pamattiesības izsniegšanas valstī ir tikušas faktiski ievērotas.

Par otro prejudiciālo jautājumu

- 60 Valsts tiesībās ir paredzēts, ka apsūdzētais (izsniedzot valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu kopiju) tiek informēts par viņa aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un par iespēju apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu. Šī prasība netiek atcelta, piemēram, tāpēc, ka apsūdzētais ir aizturēts citas valsts teritorijā, un tā tiek ievērota, nosakot izdošanas kārtību, jo valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu ir daļa no tiesvedības materiāliem. Taču, ja tiek izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, pieprasītajai personai nav šādas iespējas tikt informētai, jo Pamatlēmumā 2002/584 nav paredzēta procedūra attiecībā uz izsniegšanas tiesu iestādes veiktu pieprasītās personas informēšanu, tostarp par aizturēšanas iemesliem un iespējām apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu. Tajā pašā laikā 12. apsvēruma pēdējā teikumā ir noteikts, ka katra dalībvalsts saglabā brīvību piemērot savus noteikumus attiecībā uz taisnīgu tiesu.
- 61 Kā izriet no Tiesas sprieduma lietā C-649/19, Direktīva 2012/13 nevar tikt interpretēta tādējādi, ka ar to izsniegšanas tiesu iestādei tiek noteikts pienākums pieprasīto personu informēt par valsts lēmumu par apcietinājuma piemērošanu un par iespējām to apstrīdēt. Drīzāk direktīvā ir noteikti minimālie standarti, neietekmējot informāciju, kas var tikt sniegta saskaņā ar valsts tiesībām. Turklāt dalībvalstis var paplašināt šajā direktīvā noteiktās tiesības un nodrošināt augstāku aizsardzības līmeni; šīs direktīvas piemērošana nenozīmē tiesību atcelšanu, kas apsūdzētajam piešķirtas saskaņā ar valsts tiesībām, ja tajās ir paredzēts augstāks aizsardzības līmenis.
- 62 Tādēļ pirmajā mirklī šķiet – apstākļi, ka nedz pamatlēmumā, nedz direktīvā ir paredzēts izsniegšanas iestādes pienākums veikt nepieciešamo informēšanu attiecībā uz apsūdzēto, attiecībā uz kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis un kurš ir atrasts vai pat aizturēts citā dalībvalstī, neatbrīvo izsniegšanas iestādi no valsts tiesībās paredzētā pienākuma veikt šo informēšanu un lemt par apsūdzētā lūgumu atcelt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu.
- 63 Vienlaikus, aplūkojot tuvāk, varētu uzskatīt, ka Savienības tiesībās ir prasīts neveikt šādu informēšanu un nelemt par iespējamu lūgumu atcelt lēmumu par

apcietinājuma piemērošanu. Šīs darbības būtu veicamas tikai pēc personas nodošanas valsts teritorijā. [Analīze un atsauces uz Tiesas 2021. gada 28. janvāra spriedumu lietā IR, C-649/19, ECLI:EU:C:2021:75, un citiem Tiesas spriedumiem].

- 64 Saskaņā ar Tiesas judikatūru Eiropas apcietināšanas orderī iekļautās informācijas mērķis ir sniegt minimālo formālo informāciju, kas ir nepieciešama, lai ļautu izpildes tiesu iestādēm ātri izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, steidzamības kārtā pieņemot lēmumu par nodošanu (C-367/16, *Piotrowski*, ECLI:EU:C:2018:27, 59. punkts). Vienlaikus ir acīmredzams, ka pieprasītās personas informēšana par valsts lēmuma par apcietinājuma piemērošanu saturu (t.i., par aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un iespējām apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu) neattiecas uz izpildes iestādes lēmumu par pieprasītās personas nodošanu. Līdz ar to Pamatlēmuma 2002/584 15. panta 2. punktā paredzētā iespēja pārsūtīt informāciju nav piemērojama, jo šīs iespējas izmantošana ir kā pēdējais pasākums, kas ir paredzēts tikai izņēmuma gadījumos, kuros izpildes tiesu iestāde uzskata, ka tās rīcībā nav visa formālā informācija, kas ir nepieciešama, lai steidzamības kārtā pieņemtu lēmumu par nodošanu.
- 65 Attiecīgi tas ir apzināts Savienības likumdevēja, kurš ir formulējis Pamatlēmumu 2002/584 un Direktīvu 2012/13, lēmums, ko Tiesa, kura [šos tiesību aktus] ir interpretējusi, tostarp ņemot vērā pašas noteiktos Savienības tiesību principus, ir vairākkārt apstiprinājusi. Saskaņā ar šo lēmumu apsūdzētais, attiecībā uz kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis un kurš uz tā pamata, iespējams, tiek aizturēts, nevar izmantot savas valsts tiesībās paredzētās tiesības līdz brīdim, kad viņš tiek nodots izsniegšanas valstij. Līdz ar to valsts tiesiskais regulējums, kurā šajā ziņā nav veikta nekāda nošķiršana un kurā šīs tiesības apsūdzētajam tiek atzītas, pat ja attiecībā uz viņu ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, un gadījumā, ja, pamatojoties uz šo apcietināšanas orderi, viņš ir aizturēts, ir pretrunā Savienības tiesībām.
- 66 No šī izriet otrs prejudiciālais jautājums, proti, vai, ņemot vērā Savienības tiesību pārākumu pār valsts tiesībām, valsts tiesības ir jāinterpretē ierobežojoši un šauri, tādējādi tiesības, kas apsūdzētajam ir paredzētas valsts tiesībās (tiklīdz informētam par aizturēšanas faktiskajiem tiesiskajiem iemesliem un par iespējām apstrīdēt lēmumu par apcietinājuma piemērošanu), un tām atbilstošais tiesas pienākums veikt šo informēšanu, attiecībā uz apsūdzēto, attiecībā uz kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis un kurš, pamatojoties uz šo apcietināšanas orderi, iespējams, tiek aizturēts, nav spēkā un nav jāpiemēro, līdz viņa nodošanai valsts teritorijā.
- 67 Konkrēti un ņemot vērā pamatlīnijas faktiskos apstākļus: vai iesniedzējtiesa, kad tā izsniedz Eiropas apcietināšanas orderi, vai pēc tam, kad tā uzzina par IR aizturēšanu citas dalībvalsts teritorijā, var neveikt pasākumus, lai viņu informētu par tiesībām, kas viņam ir kā personai, uz kuru attiecas valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu, ko izpildot viņš tika aizturēts ar šo Eiropas apcietināšanas orderi, un to nedarīt pat tad, ja tas tiesai būtu viegli iespējams –

piemēram, atbildot uz pieprasījumu saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 15. panta 2. punktu.

- 68 Ir apšaubāmi, ka pretrunā Savienības tiesībām ir valsts tiesiskais regulējums, kurā nav paredzēta nošķiršana atkarībā no tā, vai valsts lēmums par apcietinājuma piemērošanu ir ticis izpildīts, apsūdzēto aizturot valsts teritorijā vai citas dalībvalsts teritorijā, un viņam ir darīts pieejams tāds pats tiesību aizsardzības līdzeklis viņa tiesību aizsardzībai, proti, nolēmums pēc būtības par lēmuma par apcietinājuma piemērošanu atcelšanu. Tādēļ tiek uzdots otrā prejudiciālā jautājuma otrā daļa, proti, vai iesniedzējtiesa pēc IR iesniegta lūguma par lēmuma par apcietinājuma piemērošanu atcelšanu var atturēties no nekavējoša viņa lūguma izskatīšanas un drīkst par to lemt tikai pēc viņa nodošanas, izpildot Eiropas apcietināšanas orderi.

Par trešo prejudiciālo jautājumu

- 69 Šis jautājums ir nozīmīgs neatkarīgi no tā, vai no atbildes uz pirmo jautājumu izriet, ka Savienības tiesībās ir prasīts, lai apsūdzētais tiktu informēts par viņa tiesībām, vai arī no atbildes uz otro jautājumu izriet, ka šī informēšana nav pretrunā Savienības tiesībām. Abos gadījumos iesniedzējtiesai būtu jāiegulda zināmas pūles, lai pieprasīto personu informētu par lēmumu par apcietinājuma piemērošanu (t.i., par aizturēšanas faktiskajiem un tiesiskajiem iemesliem un iespējam apstrīdēt lēmumu par apcietinājumu piemērošanu).
- 70 Ņemot vērā, ka pieprasītā persona tiek meklēta ar Eiropas apcietināšanas orderi, rodas jautājums, vai šī informēšana būtu jāveic, izdarot attiecīgu norādi šajā orderī. Tomēr tas ir pretrunā Pamatlēmuma 2002/584 8. pantam un tam pievienotajai veidlapai, un tas ir pretrunā arī pamatlēmuma pamatidejai, jo tas izraisītu Eiropas apcietināšanas ordera satura pārmērīgu paplašināšanu. Tomēr, ņemot vērā izpildes iestādes pienākumu pieprasītajai personai izsniegt šo [Eiropas] apcietināšanas orderi (Pamatlēmuma 2002/584 11. panta 1. punkts), šī informēšana šķiet efektīva.
- 71 Vēl viena iespēja būtu Eiropas apcietināšanas orderī iekļaut izpildes tiesu iestādei adresētu lūgumu informēt izsniegšanas tiesu iestādi gadījumā, ja pieprasītā persona ir atrasta, jau Eiropas apcietināšanas ordera izpildes procedūras sākumā vai gadījumā, ja pieprasītā persona tiek aizturēta. Pēc tam pieprasījuma iesniedzēja iestāde var veikt vajadzīgos pasākumus informēšanas veikšanai. Taču šāds lūgums acīmredzami neietilpst Pamatlēmuma 2002/584 piemērošanas jomā, un nav nekāda juridiska pamata to izpildīt.
- 72 Nav šaubu, ka Tiesa, kas vislabāk pārzina Savienības tiesības, vislabāk var sniegt lietderīgu atbildi par brīdi un veidu, kādā ir jāveic šī informēšana, un arī kādas Savienības tiesību normas ir jāizmanto, ja ir nepieciešama izpildes tiesu iestādes līdzdalība.